

Opóźniony rozwój mowy, symptomy, przyczyny i terapia logopedyczna.

Rozwój mowy u każdego dziecka może przebiegać w różny sposób. U części dzieci obserwuje się opóźniony rozwój mowy, którego konsekwencją mogą być pojawiające się w późniejszym wieku zaburzenia mowy definiowane jako „trudności w zakresie wybrzmiewania głosek wynikające z nieprawidłowości anatomicznych lub fizjologicznych artykulatorów (Czaplewska 2012, s.81.).

Opóźniony rozwój mowy może występować u dzieci niewykazujących innych trudności rozwojowych, z wolniejszym tempem dojrzewania układu nerwowego, a także z globalnymi lub parcjalnymi zaburzeniami rozwojowymi.

Wśród symptomów wskazujących na opóźniony rozwój mowy możemy wymienić:

- ✓ brak komunikowania poprzez płacz potrzeb przez niemowlę (2-3 miesiąc),
- ✓ brak reakcji na bodźce dźwiękowe i mimikę (ok 4-go miesiąca)
- ✓ brak gaworzenia u dziecka w wieku 6-7 miesięcy
- ✓ brak gestu wskazywania palcem i zachowania o charakterze intencjonalnym u 9-miesięcznego dziecka
- ✓ trudności ze zrozumieniem wypowiedzi innych osób przez 11-12 miesięcznego malucha
- ✓ brak pierwszych słów u rocznego dziecka
- ✓ brak umiejętności budowania prostych wypowiedzi, zdań u 2 letniego dziecka
- ✓ brak zdań złożonych u 3-4 letnich dzieci
- ✓ występowanie licznych agramatyzmów w mowie przedszkolaka,
- ✓ występowanie złożonych wad wymowy

Do głównych przyczyn opóźnień w rozwoju komunikacji werbalnej u dzieci należą:

- ✓ Uszkodzenia centralnego układu nerwowego
- ✓ Niedosłuch
- ✓ Nieprawidłowo zbudowane narządy artykulacyjne
- ✓ Brak stymulacji do mówienia przez otoczenie
- ✓ Nieprawidłowe wzorce językowe (nieprawidłowa mowa rodziców);
- ✓ Brak motywowania dziecka do mówienia
- ✓ Zbyt duża liczba bodźców akustycznych np. zabawki dźwiękowe
- ✓ Dwujęzyczność
- ✓ Niepełnosprawność intelektualna
- ✓ Nadmierne używanie sprzętów np. TV, komputer w obecności dzieci

Opóźniony rozwój mowy dziecka jest coraz częściej spotykanym problemem, z którym zgłaszają się rodzice do logopedy. Rodzice, którzy przychodzą na pierwsze badanie oczekują od specjalisty konkretnych i skutecznych wskazówek, zaleceń do pracy ze swoim dzieckiem. Przed rozpoczęciem badania ważne jest przeprowadzenie wywiadu z rodzicem, który pozwoli na zdobycie dokładnych informacji co do rozwoju niemówiącego dziecka. Jest on bazą i fundamentem, na którym oparta będzie późniejszy proces terapeutyczny.

Terapia opóźnionego rozwoju mowy ma na celu usprawnianie zaburzonych funkcji. Stosuje się różnorodne ćwiczenia regulujące napięcie mięśniowe w obrębie twarzy- masaże, ćwiczenia oddechowe kształtujące prawidłowy tor oddechowy, usprawniające pracę narządów artykulacyjnych (wargi, język, policzki, żuchwa, podniebienie), ćwiczenia rozwijające pamięć, doskonalące sprawność manualną, ćwiczenia stymulujące zmysły, bogacące słownictwo bierne i czynne a także kształtujące umiejętność komunikowania się zdaniami.

Terapia logopedyczna powinna być dostosowana do indywidualnych potrzeb dziecka, a zastosowane w niej metody, formy pracy i proponowane ćwiczenia powinny odpowiadać predyspozycjom i możliwościom dziecka objętego terapią. Aktywności w domu z rodzicami, które ćwiczą paluszki, rączki, buzię, całe ciało wspierają prawidłowy rozwój mowy. Dlatego też ćwiczenia wykonywane podczas zajęć logopedycznych powinny być utrwalane w domu, podczas różnorodnych zabaw, czynności samoobsługowych, ponieważ ciągła stymulacja rozwoju mowy zarówno biernej jak i czynnej pozytywnie wpływa oraz wspiera prowadzone działania z zakresu terapii logopedycznej.

Rodzicu pamiętaj!

Jeśli niepokoi Cię coś w rozwoju mowy Twojego dziecka podejmij odpowiednie działania.

Sylwia Dziak
logopeda

